

دانشگاه تهران
دانشگدان فنی
دانشکده‌ی علوم مهندسی

Frequent Pattern Mining

پروژه برای دریافت درجه کارشناسی
در رشته‌ی علوم مهندسی

مینو احمدی
استاد راهنما:
دکتر علی فهمیم

بهمن ماه 1400

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به تمام کسانی که در راه علم آموزی در طول زندگی مرا
یاری نموده اند.

-با تشکر و سپاس از استاد دانشمند و پر مایه ام جناب آقای دکتر علی فهیم که از محضر پر فیض تدریستان، بهره ها برده‌ام.

-با امتنان بیکران از مساعدت های بی شائبه ی جناب آقای دکتر معینی ریاست محترم دانشکده علوم مهندسی دانشگاه تهران

-با سپاس بی‌دریغ خدمت دوستان گران مایه ام آقای عارف افضلی که مرا صمیمانه و مشفقانه یاری داده‌اند.

چکیده

در این پروژه هدف راه‌اندازی نرم‌افزاری برای بهینه‌سازی و بهبود فرآیند فروش شرکت‌ها است. ما در این سیستم با استفاده از الگوریتم‌های داده‌کاوی و ایجاد قوانینی مبنی بر فاکتورهای شرکت، تلاش کردیم پیشنهادهایی کاربردی و دقیق به صاحبان کسب‌وکار بدهیم تا آن‌ها بتوانند با استفاده از این پیشنهادها بازاریابی خود را دقیق‌تر و کارآمدتر کنند. این پیشنهادها شامل دو بخش است. اولین نوع پیشنهاد بر پایه سبد خرید فعلی مشتری صورت می‌گیرد که کالاهای مرتبط با سبد او را به کارفرما می‌دهد تا کارفرما بتواند با پیشنهاد آن اجناس، احتمال فروششان را بالا ببرد. نوع دوم پیشنهاد در سیستم بر پایه خریدهای قبلی مشتریان است که به کارفرما بر اساس کالاهای انتخابی‌اش، مشتری‌های احتمالی‌ای که خواهان آن اجناس هستند را پیشنهاد می‌کند. لازم به ذکر است که با توجه به سخت بودن استفاده از الگوریتم‌ها برای شرکت‌ها ما تلاش کردیم تا برای اولین بار در ایران بستری را فراهم سازیم تا شرکت‌ها با کمک یک نرم‌افزار به راحتی بتوانند با چند کلیک ساده نتایج را استخراج کنند، در واقع با پیاده‌سازی الگوریتم‌های پیچیده در بستری که استفاده آن برای کاربران بسیار آسان است، دسترسی شرکت‌ها را به این نتایج و پیشنهادات ممکن ساختیم.

در ساخت این نرم‌افزار از ابزار Flask restful برای توسعه‌ی back-end استفاده شده است. همچنین برای توسعه front-end از ابزار Vue-JS استفاده شده است. داده‌های کل سیستم در پایگاه‌داده‌ای با سیستم مدیریتی postgresql ذخیره می‌شود. در هسته این سیستم نیز از الگوریتم‌های Apriori و FP-Growth استفاده شده است که به نقاط مثبت و منفی آن‌ها در گزارش اشاره شده است.

واژه‌های کلیدی: داده‌کاوی – قوائد انجمنی – Frequent Pattern Mining – آنالیز سبد خرید

فهرست مطالب

فصل 1: مقدمه.....	1
1-1- مقدمه.....	1
1-1-1- عنوان تحقیق.....	2
1-1-2- مسئله تحقیق.....	2
1-1-3- تاریخچه ای از موضوع تحقیق.....	2
1-1-4- تعریف موضوع تحقیق.....	4
1-1-5- هدف یا هدف‌های کلی و آرمانی تحقیق.....	4
1-1-6- روش انجام پروژه.....	5
1-1-7- نوآوری، اهمیت و ارزش تحقیق.....	5
1-1-8- خلاصه فصل‌ها.....	6
فصل 2: مروري بر مطالعات انجام شده.....	7
2-1- مقدمه.....	7
2-2- تعاریف، اصول و مبانی نظری.....	7
پشتیبان (Support).....	8
اطمینان (Confidence).....	8
2-3- مروري بر ادبیات موضوع.....	8
الگوریتم Apriori.....	8
الگوریتم FP-Growth.....	10
2-4- نتیجه‌گیری.....	11
محدودیت‌های الگوریتم Apriori.....	11
Apriori vs FP-Growth.....	11
فصل 3: روش تحقیق.....	13
3-1- مقدمه.....	13
3-2- الگوکاوای فراوانی.....	13
3-2-1- علت انتخاب روش.....	13

13.....	3-2-2- تشریح کامل روش تحقیق.....
18.....	فصل 4: نتایج.....
18.....	4-1- مقدمه.....
18.....	4-2- محتوا.....
24.....	4-3- اعتبار سنجی.....
25.....	فصل 5: بحث و نتیجه گیری.....
25.....	5-1- مقدمه.....
25.....	5-2- محتوا.....
25.....	5-2-1- جمع بندی.....
26.....	5-2-2- نوآوری.....
26.....	5-2-3- پیشنهادها.....
27.....	5-2-4- محدودیتها.....
28.....	فصل 6: مراجع.....

فهرست اشکال

شکل 1- الگوریتم ابریوری ۱	9
شکل 2- الگوریتم ابریوری ۲	9
شکل 3- الگوریتم FP-Growth	11
شکل 4- تفاوت الگوریتم ابریوری و FP-Growth	12
شکل 5- نمودار پکیج‌ها	15
شکل 6- نمودار طراحی شی‌گرا	16
شکل 7- بخش‌های مختلف ویو	17
شکل 8- نحوه ارتباط front-end و back-end	17
شکل 9- لیست کشورها	18
شکل 10- انتخاب کشور مورد نظر	19
شکل 11- لیست محصولات	19
شکل 12- پیشنهاد محصول	20
شکل 13- پیشنهاد مشتری	21
شکل 14- نمایش خطا	21
شکل 15- صفحه گرفتن قوائد	22
شکل 16- صفحه پیشنهادات	23
شکل 17- صفحه درباره ما	23
شکل 18- صفحه تماس با ما	24
شکل 19- مقایسه الگوریتم‌های پروژه	26

فصل 1: مقدمه

1-1- مقدمه

امروزه تاثیر بازاریابی در میزان افزایش فروش و سود شرکت‌ها بر همگان واضح و روشن است. ما در این تحقیق تلاش کرده‌ایم تا با استفاده از علم داده‌کاوی و با بهره‌گیری از قواعد انجمنی سبد خرید مشتریان را تحلیل کنیم. تحلیل سبد بازار، یک تکنیک مدل سازی است که بر مبنای این تئوری پایه ریزی شده است که اگر شما یک گروه ویژه و خاصی از اقلام را خریداری کنید، می‌توان گفت احتمال بیشتری وجود دارد که گروه دیگری از اقلام را نیز خریداری کنید. این تکنیک به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا رفتار خرید یک خریدار را درک کند و به آن‌ها کمک کند تا نیازهای خریدار را بشناسد و پیشنهادهای جذابی را برای خرید آن محصولات به مشتریان بدهد و یا محصولاتی را به فروشگاه اضافه کرده و یا چیدمان فروشگاه را مطابق با آن اطلاعات تغییر دهد. ما در این تحقیق برای تحلیل درست و دقیق سبد بازار الگوریتم‌های مختلفی را به کار برده و به مقایسه معایب و مزایای آن‌ها پرداخته‌ایم تا در نهایت بهترین الگوریتم را به کار بگیریم. لازم به ذکر است که نتایج این تحقیق تماماً به صورت عملی به صورت یک وب اپلیکشین پیاده سازی شده است و بر روی داده‌های واقعی شرکت‌های بزرگ و معروف پیاده سازی شده و نتایج آن بدست آمده است.

این تحقیق منجر به طراحی و ساخت وب اپلیکیشن **Basket analysis** شد که تمام شرکت‌ها با اتصال پایگاه داده‌ی خود به اپلیکشین می‌توانند پیشنهادات موثر را کشف کنند و از نتایج حاصل برای بازاریابی هرچه بهتر و با هزینه کمتر استفاده کنند. پیاده سازی تمام قسمت‌های این وب اپلیکشین اعم از: ساخت و طراحی فرانت-اند، ساخت و طراحی بک-اند، پیاده‌سازی تمام الگوریتم‌ها و ... اپلیکشن تماماً به دست محققان این تحقیق صورت گرفته است.

در نتیجه شرکت با استفاده از این وب اپلیکیشن برای درآمد یکسان، برای بازاریابی مشتریان جدید هزینه کمتری می‌نماید زیرا هزینه نگه داشتن مشتری قدیمی کمتر از هزینه جذب مشتری جدید است. این قابلیت باعث بالا رفتن وفاداری مشتری می‌شود. با معرفی مناسب محصولات، فضای رشد محصولات جدید پر رونق‌تر می‌شود و این مساله به بازاریابی تولیدی‌های نوپا یا محصولات کمتر شناخته شده در کسری از جامعه کمک می‌کند.

1-1-1- عنوان تحقیق

تحلیل سبد خرید یکی از مهم‌ترین کاربردهای داده‌کاوی است که بر کشف الگوهای خرید به وسیله داده‌های معاملات انجام شده، تمرکز می‌کند. در بسیاری از فروشگاه‌ها تبادلات، تنها منبع اطلاعات فروش هستند که داده‌کاوی می‌تواند از آن استفاده کند. داده‌کاوی به علم استخراج دانش از داده‌های خام گفته می‌شود و به وسیله کاوش داده‌های موجود در بانک‌های اطلاعاتی، اطلاعات و دانش مفید از داده‌ها را استخراج می‌کند. داده‌کاوی در کاربردهای متنوعی مورد استفاده قرار می‌گیرد و یکی از ابزارهای مدیریت ارتباط با مشتری می‌باشد. با توجه به اهمیت به کارگیری تکنیک‌های داده‌کاوی در استخراج دانش از حجم عظیم داده‌های فروش و تأثیر استفاده از این اطلاعات در سودآوری و بهبود سیستم مدیریت ارتباط با مشتری در این مقاله سعی بر آن است با استفاده از تکنیک‌های داده‌کاوی به تحلیل سبد خرید مشتریان یکی از شعب فروشگاه زنجیره‌ای در شهر اراک بپردازیم. نتایج این مقاله نشان می‌دهد به کارگیری تکنیک‌های داده‌کاوی در کشف اقلامی که با هم خریداری می‌شوند باعث افزایش رضایت مشتریان و به دنبال آن سود فروشگاه می‌شود. در این راستا از الگوریتم اجتماع جهت کشف الگوی خرید مشتریان استفاده شده‌است. در نهایت راهکارهایی جهت بهبود عملکرد فروشگاه ارائه خواهد شد.

1-1-2- مسئله تحقیق

در شرکت‌های صنعتی، یکی از راه‌های بهتر کردن فروش محصولات این است که رابطه بین کالاها را بدست بیاوریم و از طریق آن رابطه‌ها می‌توانیم به خریدارها کالاهایی که در نظر نگرفته‌اند ولی به احتمال زیادی به آن‌ها نیاز دارند را معرفی کنیم. از این طریق هم فروش شرکت بالا می‌رود و هم با دادن تخفیف یا پیشنهادهای ویژه به خریدار، نظر وی را جلب می‌کنیم. از طرفی از طریق این روابط می‌توانیم بر اساس خریدهای قبلی افراد، افرادی را برای خریداری کالاهایی که مثلاً در انبار مانده‌اند یا کارفرما می‌خواهد زودتر بفروش برونند، پیشنهاد کنیم. هدف پروژه نوشتن یک اپلیکیشن تحت وب است که از طریق آن شرکت‌ها بتوانند از این امکانات در فروش خود استفاده کنند.

1-1-3- تاریخچه ای از موضوع تحقیق

راماجری و دسی (2013)، در تحقیقی تحت عنوان "نقش داده‌کاوی در بخش خرده‌فروشی"، ضمن بیان مفهوم داده‌کاوی به عنوان یک فن، به کشف الگوها برای بهبود رقابت در بازار به ویژه در صنعت خرده‌فروشی تأکید می‌کنند. A.A. و همکاران (۲۰۱۲)، در پژوهشی با عنوان "قواعد وابستگی: استخراج دانش با تحلیل سبد خرید"، دریافته‌اند که وابستگی مشخصی بین محصولات خریداری شده در زمان خرید توسط مشتریان وجود دارد که داده‌کاوی می‌تواند روابط میان محصولات را تعیین و الگوی خرید مشتریان را پیش‌بینی کند و در مکان‌یابی

محصولات در قفسه‌ها به کار رود. آني‌ام‌سي و کوماردي (۲۰۱۲)، در پژوهش خود با عنوان "تحليل سبد خريد براساس استخراج مجموعه اقلام تکرار شونده در فروشگاه‌هاي بزرگ"، به اين نتيجه رسيدند که به کارگيري تکنیک‌هاي داده‌کاوي در کشف اقلام مرتبط باعث افزايش رضايت مشتريان و به دنبال آن افزايش فروش و سود فروشگاه مي‌شود. مگيايز و همکاران (۲۰۱۳)، در تحقيقي با عنوان "مدل‌سازي بخشي از مشتريان متغير: ارزيابي اولين گروه محصولاتي که با ترتيب خريداري مي‌شوند"، به اهميت نگهداري مشتريان به ويژه در بخش خرده‌فروشي تأکيد نموده و با استفاده از تکنیک‌هاي داده‌کاوي، مدل‌هاي پيشگويانه را براي تغييرات در مشتريان ارائه کرده‌اند که شرکت‌ها مي‌توانند با استفاده از آن هدف‌گيري آینده خود را جهت حفظ موضع رقابتي بازار تعريف کنند. در تحقيقي که توسط گوپتا و گوپتا (۲۰۱۴)، در کشور هندوستان، تحت عنوان "تحليل رفتار مشتريان با استفاده از تکنیک‌هاي داده‌کاوي: بهينه‌سازي ارتباط با مشتري"، انجام گرفت به کاربرد داده‌کاوي جهت درک و پيش‌بيني مسائل اصلي رفتار مشتريان با هدف بهبود تصميم‌گيري و ارتباط با مشتري در کسب‌وکارهاي مشتري‌مدار تأکيد شده‌است. باتچر و همکاران (۲۰۰۹)، مطالعه‌اي تحت عنوان "کاوش تغييرات بخش‌هاي مشتريان در بازارهاي پويا" انجام دادند؛ در اين تحقيق سيستمي براي بخش‌بندي مشتريان در بازارهاي پوياي امروزي ارائه شده‌است. روش ارائه شده در اين پژوهش مبتني بر کشف مجموعه اقلام مکرر و تحليل تغييرات آنها در طول زمان است و امکان يافتن بخش‌هاي دلخواه و تجزيه و تحليل توسعه زماني آنها را فراهم مي‌کند. انگاي و همکاران (2009)، در پژوهشي کم نظير با عنوان "کاربرد تکنیک‌هاي داده‌کاوي در مديريت ارتباط با مشتري"، مطالعات صورت گرفته در سال‌هاي 2000-2006 پيرامون کاربرد تکنیک‌هاي داده‌کاوي در مديريت ارتباط با مشتري را با هدف ارائه خلاصه‌اي در اين زمينه و روش‌هايي داده‌کاوي که اغلب مورد استفاده قرار مي‌گيرد، جمع‌آوري، دسته‌بندي و مطالعه کرده‌اند. در مطالعه‌اي ديگر با عنوان "کاربرد داده‌کاوي در بهبود مديريت ارتباط با مشتري" که توسط تارخ و شريفان (۱۳۸۹) انجام گرفت، با استفاده از تکنیک‌هاي داده‌کاوي مشتريان بانک ملت شناسايي و بخش‌بندي شده و يك سيستم خبره توليد که مديريت را در تصميم‌گيري و اخذ استراتژي‌هاي کارا براي برخورد با مشتريان پشتمباني مي‌کند، ارائه دادند. تقوي‌فرد و خواجه‌وند (۱۳۹۲)، در مطالعه‌اي تحت عنوان "بخش‌بندي خوشه‌اي مشتريان بانک"، با استفاده از داده‌کاوي و از طريق محاسبه ارزش طول عمر مشتريان به کشف الگوهاي پنهان ميان داده‌هاي استفاده از خدمات بانکداري و بخش‌هاي مختلف مشتريان پرداختند. نتايج اين تحقيق راهکارهايي را جهت تدوين استراتژي‌هاي بازاریابي و پيشنهاده محصول و خدمات براي هريك از گروه‌هاي مشتريان ارائه مي‌دهد. فشارکي و همکاران (۱۳۸۹)، در مطالعه‌اي تحت عنوان "استخراج دانش از پایگاه داده نرم‌افزارهاي مديريت اطلاعات و مستندات با تکنیک‌هاي داده‌کاوي"، دريافتند با استفاده از تکنیک‌هاي داده‌کاوي مي‌توان از بانک‌هاي اطلاعاتي، دانش مورد نياز را به دست آورد. اين پژوهش چارچوب استاندارد داده‌کاوي را براي پایگاه داده معرفي کرده‌است. ديوسالار و بهبود (۱۳۸۵)، در مقاله خود با عنوان "مديريت بر اطلاعات مشتري در مديريت زنجيره تأمين با استفاده از رويکرد داده‌کاوي"، چگونگي استفاده از داده‌کاوي به عنوان يك تکنیک کارا براي استخراج دانش در يك چارچوب مديريت دانش مشتري را نشان مي‌دهند. اين مطالعه داده‌کاوي را ابزار و روشي جهت کشف دانش و درک بهتر مشتري معرفي مي‌کند.

4-1-1- تعریف موضوع تحقیق

اغلب الگوریتم‌های یادگیری ماشین در داده‌کاوی با داده‌های عددی کار می‌کنند و در پیاده‌سازی و نحوه کار آن‌ها گرایش به ریاضیات محض وجود دارد. اما، کاوش قواعد وابستگی (association rule mining) که از آن با عنوان کاوش قواعد انجمنی نیز یاد می‌شود، برای داده‌های دسته‌ای مناسب و محاسبات آن نسبت به بسیاری از دیگر الگوریتم‌ها ساده‌تر است. این روش، یکی از راهکارهای مبتنی بر قواعد (rules)، برای کشف روابط جالب بین متغیرها در پایگاه داده‌های بزرگ محسوب می‌شود. در کاوش قواعد وابستگی، قواعد قوی با استفاده از سنجه جذابیت (interestingness) شناسایی می‌شوند.

مساله کاوش قواعد وابستگی را می‌توان به صورت ریاضی و چنانچه در ادامه می‌آید دید.

- $I = \{i_1, i_2, \dots\}$ مجموعه‌ای از ویژگی‌های دودویی است که به آن‌ها اقلام گفته می‌شود.
- $D = \{t_1, t_2, \dots\}$ مجموعه‌ای از تراکنش‌ها است که پایگاه داده نامیده می‌شود.
- هر تراکنش در «D» شامل زیرمجموعه‌ای از اقلام موجود در «I» است.

قواعد ساده وابستگی / انجمنی به صورت زیر هستند. لازم به ذکر است که در قاعده زیر، t_1 مقدم و t_2 نتیجه (موخر) محسوب می‌شود.

- $t_1 \Rightarrow t_2$ (در اینجا، t_i به طور کلی یک مورد مجزا یا مجموعه‌ای از اقلام است).

5-1-1- هدف یا هدف‌های کلی و آرمانی تحقیق

شرکت با داشتن این قابلیت‌ها برای درآمد یکسان، برای بازاریابی مشتریان جدید هزینه کمتری می‌نماید زیرا هزینه نگه داشتن مشتری قدیمی کمتر از هزینه جذب مشتری جدید است. این قابلیت باعث بالا رفتن وفاداری مشتری می‌شود. با معرفی مناسب محصولات، فضای رشد محصولات جدید پر رونق‌تر می‌شود و این مساله به بازاریابی تولیدی‌های نوپا یا محصولات کمتر شناخته شده در کسری از جامعه کمک می‌کند.

6-1-1- روش انجام پروژه

در حالت کلی ابتدا به دنبال داده‌های مناسب می‌گردیم که بتوان با آن نزدیکترین شبیه‌سازی را با داده‌های واقعی کرد. سپس به پیاده‌سازی الگوریتم آن با استفاده از الگوریتم‌های داده‌کاوی می‌پردازیم. بعد از آماده شدن الگوریتم به درست کردن بخش سرور اپلیکیشن می‌پردازیم و در ادامه آن به درست کردن یک صفحه که بتوان این کارها را در آن نشان داد.

برای داده‌ها از داده‌های دانشگاه UCI استفاده می‌کنیم¹. این داده‌ها شامل تراکنش‌های سفارش‌های یک مغازه است. سپس برای شروع از الگوریتمی به نام اپریوری (Apriori) استفاده می‌شود که بتوانیم قواعد انجمنی را استخراج کنیم و همچنین در آخر از بقیه الگوریتم‌ها نیز استفاده می‌کنیم که بتوانم بهترین پاسخ را انتخاب کنم.

در ادامه به سازگار کردن این کدها با بخش سرور نرم‌افزار یا همان بخش back-end با استفاده از Flask Restful می‌پردازیم. در آخر نیز به طراحی صفحاتی با استفاده از ابزار Vue-js پرداخته می‌شود که اینکار توسط خانم مینو احمدی انجام می‌گیرد.

7-1-1- نوآوری، اهمیت و ارزش تحقیق

در این تحقیق سعی شده تا با پیوند داده‌کاوی و بازاریابی و پیاده‌سازی آن‌ها در بستر وب اپلیکیشن نتایج بسیار ارزنده بدست آمده را در عمل در دسترس شرکت‌های بزرگ قرار دهد. عملی کردن دسترسی آسان به این نتایج نوآوری‌ای بوده که تا به حال انجام نگرفته است. همچنین در تحقیق‌های پیشین صورت گرفته برای استفاده از قوانین انجمنی و پیدا کردن نتایج مناسب فقط از یک الگوریتم استفاده شده است ولی ما در این تحقیق با به کارگیری و بررسی معایب و مزایای چندین الگوریتم سعی کرده‌ایم تا بهترین نتایج را بدست بیاوریم. ارزش این تحقیق در استفاده عملی و ساده و آسان شرکت‌ها بر بستر وب و بر پایه الگوریتم‌های مختلف داده‌کاوی است که منجر به بهبود بازاریابی و افزایش سود و بهروری شرکت‌ها می‌شود.

¹ <https://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/online+retail>

8-1-1- خلاصه فصل‌ها

در فصل بعدی مروری بر کارهای انجام شده خواهیم داشت و همچنین مروری بر تعاریف الگوریتم‌ها و معیارهای استفاده شده در پروژه می‌کنیم. در فصل سوم به نحوه پیاده‌سازی پروژه می‌پردازیم که نتایج آن در فصل چهارم نشان داده خواهد شد. در فصل پنجم به بحث و نتیجه‌گیری حول این پروژه می‌پردازیم.

فصل 2: مروري بر مطالعات انجام شده

2-1- مقدمه

فرآیند کشف قوانین وابستگی، یکی از رویکردهای مهم در علم نوین داده کاوی برای یافتن قواعد و الگوها در پایگاه داده است که بسیار مورد توجه تحقیقگران قرار گرفته است. یکی از کاربردی ترین حالات تحلیل وابستگی ها "تجزیه و تحلیل سبد بازار" می باشد که در آن هدف یافتن کالاهایی است که معمولاً به طور همزمان خریداری می شوند. پیشرفت فناوری، فروشگاه های خرده فروش را قادر ساخته است تا حجم زیادی از داده های خرید مشتریان (که از آن به عنوان سبد خرید یاد می شود) را جمع آوری و ذخیره نماید. هر مشتری خرید مجزایی را در مقادیر مختلف و زمان های متفاوت انجام می دهد و داده های موجود در سبد بازار، نشان دهنده خرید مشتری در يك زمان خاص است. با تجزیه و تحلیل سبد بازار خرده فروشان، رفتار خرید مشتریان را پیش بینی کنند. این کار به آنها کمک می کند تا بتوانند کالاهای خود را بهتر ساماندهی کرده و چیدمان بهتری از محصولات خود داشته باشند و از این طریق سودآوری خود را افزایش دهند. هدف اصلی داده کاوی در پیدا کردن وابستگی، یافتن قانون های محکم و قابل توجه است. قوانین وابستگی اولین بار در سال 1993 برای مقادیر صفر و يك توسط اگراوال و همکاران مطرح شد.

2-2- تعاریف، اصول و مبانی نظری

در داده کاوی و به ویژه کاوش قواعد وابستگی، به منظور انتخاب قواعد جالب از میان مجموعه ای از قواعد ممکن، محدودیت های گوناگونی (به عنوان آستانه) بر سنجه های مختلف مرتبط با اهمیت و جالبی (interestingness)، اعمال می شود. شناخته شده ترین محدودیت ها در کاوش قواعد وابستگی، آستانه کمینه برای پشتیبانی (support) و اطمینان (confidence) هستند. همچنین، معیارهای دیگری از جمله بالابری (Lift) و عقیده (Conviction) نیز در همین راستا مورد استفاده قرار می گیرند.

پشتیبان (Support)

پشتیبان شاخصی است از اینکه یک مجموعه اقلام (itemset) چند بار در یک مجموعه داده (data set) ظاهر می‌شود. پشتیبان X ، با توجه به مجموعه تراکنش T ، به صورت کسر تراکنش‌های t در مجموعه داده‌ای که شامل مجموعه اقلام X است تعریف می‌شود. در واقع پشتیبان X معادل است با کسر تعداد دفعاتی که قلم جنس X در تراکنش‌ها (سفارشات) حاضر شده است.

$$\text{supp}(X) = \frac{|\{t \in T; X \subseteq t\}|}{|T|}$$

اطمینان (Confidence)

اطمینان شاخصی است از اینکه یک قاعده چند بار درست (True) بوده. مقدار اطمینان یک قاعده $(X \rightarrow Y)$ ، با توجه به مجموعه تراکنش T ، عبارت است از کسری از تراکنش‌های شامل X که شامل Y نیز هستند. اطمینان به صورت زیر تعریف می‌شود.

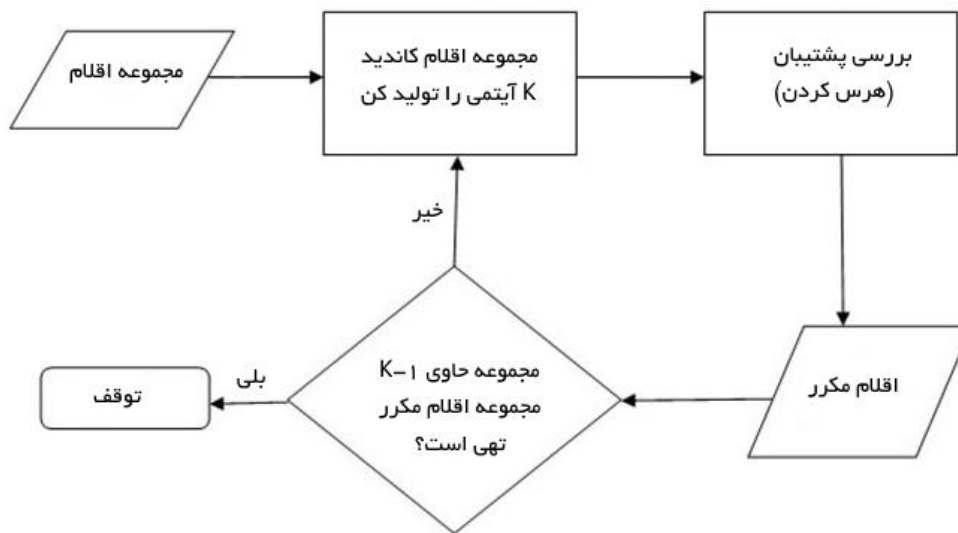
$$\text{conf}(X \Rightarrow Y) = \text{supp}(X \cup Y) / \text{supp}(X)$$

مفهوم مطرح شده کمی گیج کننده است زیرا معمولاً به طور طبیعی به احتمال رویدادها و نه مجموعه اقلام فکر می‌شود. می‌توان $\text{sup}(XUY)$ را به صورت احتمال $P(EX \cap EY)$ بازنویسی کرد که در آن EX و EY رویدادهایی هستند که تراکنش در آن‌ها به ترتیب شامل مجموعه اقلام X و Y است. اطمینان را می‌توان تخمین احتمال شرطی $P(EX|EY)$ تفسیر کرد که احتمال یافتن RHS قواعد در تراکنش‌های تحت این شرط وجود دارد، که آن‌ها نیز شامل LHS باشند.

3-2- مروري بر ادبيات موضوع**الگوریتم Apriori**

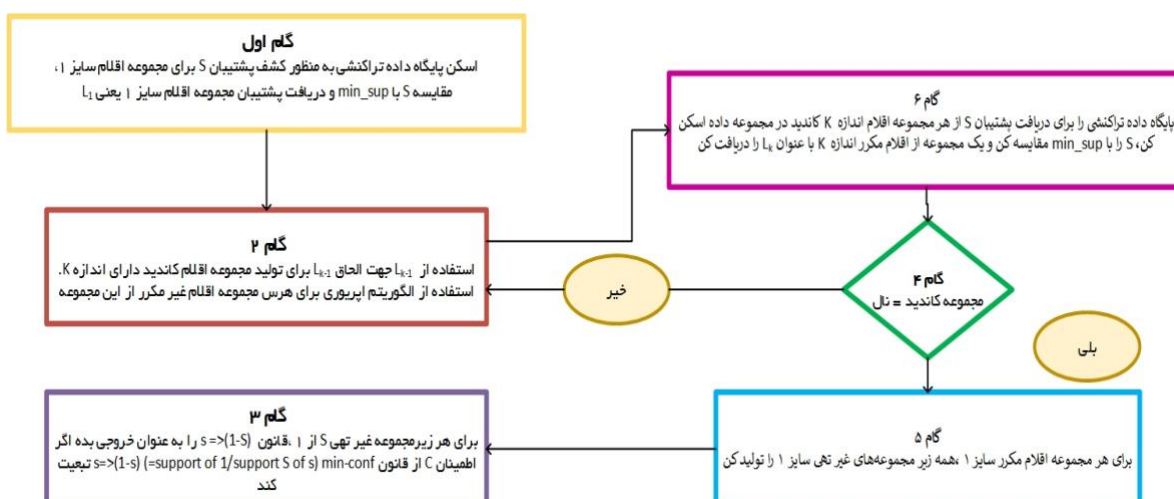
الگوریتم اپریوری (Apriori) بر این اصل بنا شده که اگر یک مجموعه اقلام (itemset) مکرر است، پس همه زیرمجموعه‌های آن نیز مکرر هستند. این بدین معنا است که اگر $\{0,1\}$ مکرر باشد، پس $\{0\}$ و $\{1\}$ نیز مکرر هستند. بالعکس این قاعده نیز صادق است، یعنی اگر یک مجموعه اقلام مکرر نباشد، زیرمجموعه‌های آن نیز مکرر نیستند. با توجه به توضیحات بالا، برای یافتن یک مجموعه قواعد وابستگی، ابتدا باید مجموعه اقلام مکرر را پیدا کرد. برای حل این مساله، نیاز به کار با نوع داده‌های عددی و اسمی (دسته‌ای) است.

شکل 1- الگوریتم اپریوری

برای کسب درک بهتر از الگوریتم می‌توان برخی کاربردهای آن مانند «تحلیل سبد خرید» را مورد بررسی قرار داد. در این کاربرد، داده‌کاو به دنبال کشف آن است که کدام اقلام با یکدیگر (در یک سبد خرید) خریداری شده‌اند. در دیگر مثالی که می‌توان پیرامون الگوهای مکرر زد، ابزارهای تحلیل مالی هستند که با بهره‌گیری از الگوریتم اپریوری چگونگی داغ شدن سهام‌های گوناگون با یکدیگر را نمایش می‌دهند. فلوچارت الگوریتم اپریوری (Apriori) در ادامه آورده شده است.

شکل 2- الگوریتم اپریوری

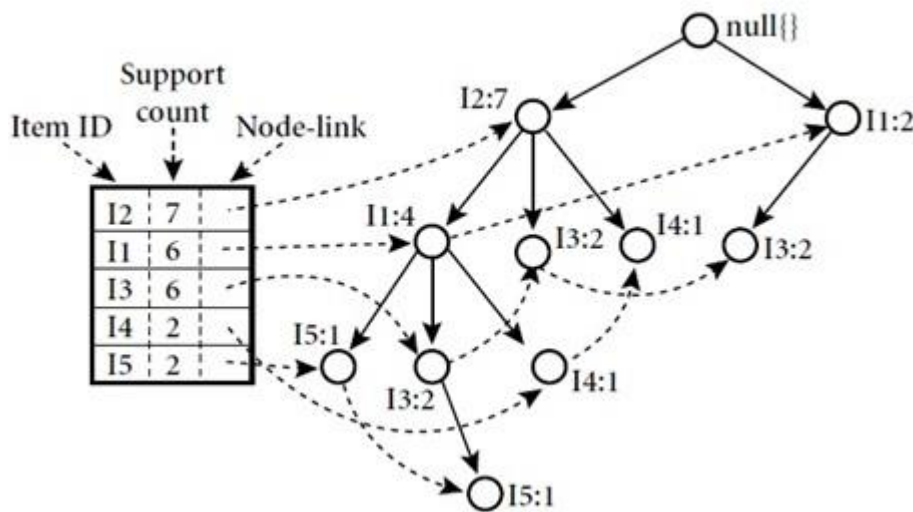
این روش، ممکن است به طور پیوسته با دیگر الگوریتم‌ها استفاده شود تا به طور موثری داده‌ها را مرتب‌سازی و با یکدیگر مقایسه کند. اصل اِپریوری می‌تواند تعداد اقلامی که نیاز به بررسی آن‌ها است را کاهش دهد. این روش بیان می‌کند که اگر یک مجموعه اقلام فاقد تکرار است، پس همه زیرمجموعه‌های آن نیز نادر هستند. این امر بدین معناست که اگر {آبجو} فاقد تکرار بود، می‌توان انتظار داشت که {آبجو، پیتزا} هم به همان میزان و یا حتی بیشتر، نادر باشند. بنابراین، برای یکی کردن لیست مجموعه اقلام محبوب، نیازی به در نظر گرفتن {آبجو، پیتزا} و یا هیچ یک از دیگر مجموعه اقلام حاوی آبجو، نخواهد بود.

الگوریتم FP-Growth

تاکنون الگوریتم‌های بسیاری در جهت کاوش قواعد انجمنی ارائه شده که FP-growth یکی از موفق‌ترین آن‌هاست. این الگوریتم داده‌های موجود در پایگاه داده را به شکلی فشرده در درختی موسوم به FP-tree ذخیره و سپس با ساخت بازگشتی FP-tree قلم‌داده‌های مکرر را کشف می‌کند. این الگوریتم روشی است که مجموعه اقلام پرتکرار را بدون تولید مجموعه اقلام کاندید به دست می‌آورد که از یک استراتژی تقسیم و حل استفاده می‌کند. این روش پایگاه داده را به مجموعه‌ای از پایگاه‌داده‌ها که هر کدام یک قلم پرتکرار دارند، تقسیم می‌کند و هر پایگاه داده را جداگانه کاوش می‌کند.

در اولین اسکن پایگاه داده همانند الگوریتم اِپریوری مجموعه آیتم‌های یک عضوی و پشتیبانی آنها مشخص می‌شود. مجموعه اقلام پرتکرار به ترتیب نزولی پشتیبانی‌شان مرتب می‌شوند.

سپس یک درخت به این صورت ساخته می‌شود که: اول ریشه درخت با برچسب null ساخته می‌شود. بعد از آن پایگاه داده برای بار دوم اسکن می‌شود، اقلام هر تراکنش به ترتیب L پردازش می‌شوند و یک شاخه برای هر تراکنش ایجاد می‌شود. به منظور تسهیل پیمایش درخت، یک جدول ساخته می‌شود که هر قلم در آن به محل خودش در درخت اشاره می‌کند. درخت پس از اسکن همه تراکنش‌ها کامل می‌شود.

شکل 3- الگوریتم FP-Growth

2-4- نتیجه‌گیری

محدودیت‌های الگوریتم Apriori

هزینه محاسباتی بالا : روش اپریوری به لحاظ محاسباتی بسیار پر هزینه است. حتی اگر الگوریتم اپریوری تعداد اقلام کاندید برای بررسی را کاهش دهد، در صورتی که موجودی فروشگاه زیاد یا آستانه پشتیبان کم باشد میزان باقیمانده همچنان عدد بزرگی خواهد بود. یک راهکار جایگزین، کاهش تعداد مقایسه‌ها با استفاده از ساختارهای پیشرفته داده مانند جدول‌های هش برای مرتب‌سازی اقلام کاندید به شیوه موثرتر است.

انجمن‌های جعلی : تحلیل صورت کالاهای بزرگ مجموعه اقلام بیشتری را در برمی‌گیرد و آستانه پشتیبان ممکن است برای شناسایی انجمن‌های مشخصی کاهش پیدا کند. اگرچه، کاهش آستانه پشتیبان ممکن است تعداد انجمن‌های جعلی کشف شده را افزایش دهد. برای حصول اطمینان از اینکه انجمن‌های شناسایی شده قابل تعمیم هستند، می‌توان آن‌ها را از مجموعه داده آموزش به دست آورد، پیش از آنکه پشتیبان و اطمینان ارزیابی شده برای آن‌ها در یک مجموعه داده جدا قرار گیرد.

Apriori vs FP-Growth

می‌توانیم تفاوت این دو الگوریتم را به صورت خلاصه شده در جدول زیر ببینیم:

	FP Growth	Apriori
Speed	Faster, runtime increases linearly with increase in number of itemsets	Slower, runtime increases exponentially with increase in number of itemsets
Memory	Small, storing the compact version of database	Large, all the candidates from self-joining are stored in the memory
Candidates	No candidate generation	Use self-joining for candidate generation
Frequent patterns	Pattern growth achieved by mining conditional FP trees.	Patterns selected from the candidates whose support is higher than minSup.
Scans	Only require two scans	Scan the database over and over again.

شکل 4- تفاوت الگوریتم آپریوری و FP-Growth

همانطور که می‌دانیم به طور کلی الگوریتم FP-Growth از الگوریتم Apriori بهتر است و الگوریتم FP-Growth در واقع بهبود یافته الگوریتم آپریوری است.

فصل 3: روش تحقیق

3-1- مقدمه

برای راه اندازی این وب اپلیکیشن ما کارها را به چند بخش تقسیم کردیم. ابتدا به آماده سازی الگوریتم مورد نیاز پرداختیم. سپس با استفاده از این الگوریتم یک سرویس آماده می کنیم که بتوانیم از آن امکاناتی که آماده کردیم استفاده کنیم. سپس برای این سرویس یک رابط کاربری گرافیکی می سازیم. داده های اینپروژه بر اساس داده های واقعی بدست آمده توسط دانشگاه UCI است.

3-2- الگوکاوای فراوانی

3-2-1- علت انتخاب روش

همانطور که در فصل 1 گفته شد، اغلب الگوریتم های یادگیری ماشین در داده کاوی با داده های عددی کار می کنند و در پیاده سازی و نحوه کار آن ها گرایش به ریاضیات محض وجود دارد. اما، کاوش قواعد انجمنی برای داده های دسته ای مناسب تر و محاسبات آن نسبت به بسیاری از دیگر الگوریتم ها ساده تر است. این روش، یکی از راهکارهای مبتنی بر قواعد (rules)، برای کشف روابط بین متغیرها در پایگاه داده های بزرگ محسوب می شود.

3-2-2- تشریح کامل روش تحقیق

در اولین قدم ما نیاز داشتیم که الگوریتم مورد نیاز برای دو قابلیت گفته شده را آماده سازی

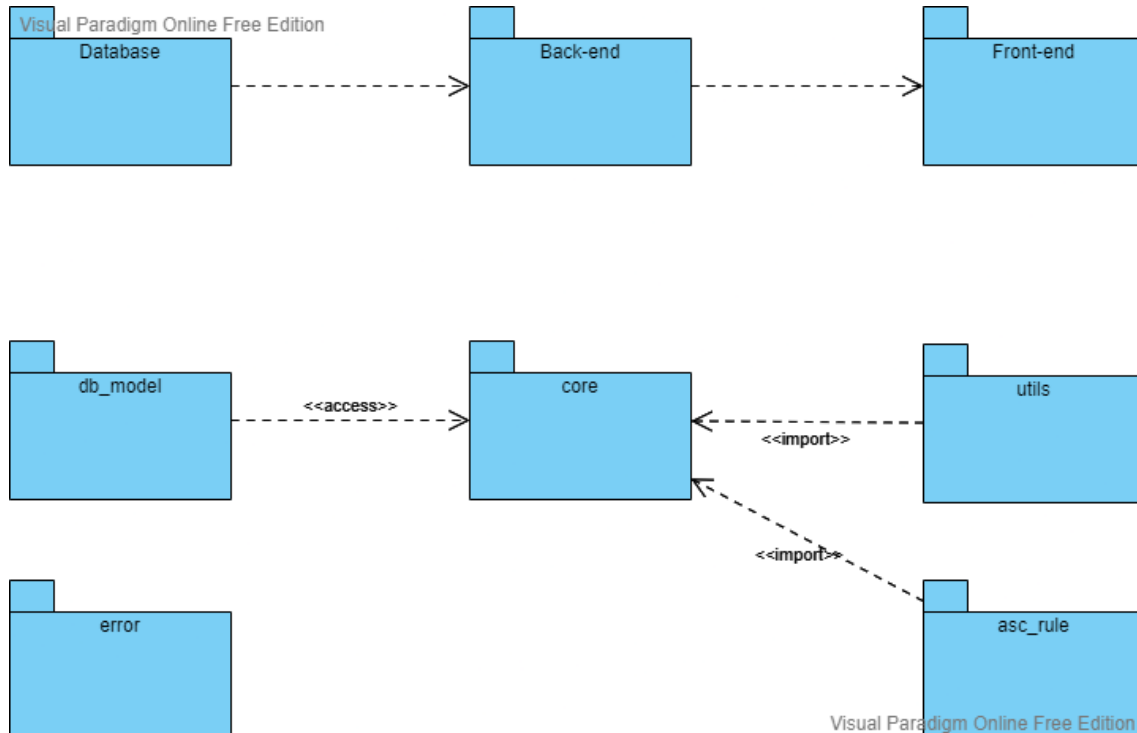
کنیم. در اولین قابلیت می‌خواهیم به کاربر بر اساس سبد خرید انتخابی خود، کالاهایی را پیشنهاد دهیم که بقیه کاربران در خریدهای مشابه با این کاربر آن‌ها را خریداری کردند. دومین قابلیت این امکان را به کاربر می‌دهد که بر اساس کالاهایی که انتخاب کرده، مشتری مناسب برای فروش آن‌ها را پیدا کند.

ابتدا داده‌ها را بر اساس کشور مورد نظرمون فیلتر می‌کنیم. سپس اسامی کالاها را تمیز می‌کنیم که بتوانیم در ادامه مسیر با آسایش خاطر از آن‌ها استفاده کنیم مانند حذف کردن چند فاصله پشت هم یا حذف فاصله‌های ابتدا و انتهای کلمات. حال نیاز داریم قوانین انجمنی حاکم بر این کالاها را بدست بیاوریم که از روی آن‌ها قابلیت‌های گفته شده را درست کنیم. در ابتدا نیاز داریم که داده‌های کالاها را به صورت یک ماتریس در بیاوریم که هر ستون آن نشان دهنده یک کالا و هر سطر آن نشان دهنده یک شخص است و هر درایه آن نشان می‌دهد که آیا کالای ستون j ام را شخص سطر i ام خریداری کرده است یا خیر. یک حالت دیگری که می‌توانستیم در نظر بگیریم وجود هر کالا در هر فاکتور خرید بود ولی در این حالت بدلیل اینکه تعداد کالاها در هر فاکتور کم است، با اینکار نتیجه مطلوبی گرفته نمی‌شود. پس از ساخت این ماتریس ما فراوانی هر کالا را بدست می‌آوریم که اینکار را می‌توان با الگوریتم‌های مختلفی انجام داد که در این پروژه از دو الگوریتم *apriori* و *fp-growth* استفاده شده است. پس از پیدا کردن فراوانی کالاها به پیدا کردن قوانین انجمنی می‌پردازیم. وقتی قوانین را پیدا کردیم، برای اینکه قوانین بهتر را شناسایی کنیم و از آن‌ها استفاده کنیم، روی معیارهایی که در فصول قبل معرفی و تعریف شدن شروط حداقلی می‌گذاریم که به این معنی است که اگر یک قانون از یک حدی ضعیف‌تر باشد آن قانون حذف می‌شود. در انتهای این بخش ما قوانین خوبی را خواهیم داشت که در ادامه از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

برای پیاده‌سازی قابلیت اول فرض می‌کنیم که یک لیستی از کالاها داریم که نشان دهنده سبد خرید کاربر است. حالا می‌خواهیم بر اساس این سبد و قوانینی که بدست آوردیم یک سری کالا به کاربر پیشنهاد شود. برای اینکار لیستی از مجموعه همه حالات قرارگیری کالاها با داشتن یک یا دو کالا بدست می‌آوریم که هر عضو این لیست را با قوانینی که در مرحله قبل بدست آورده بودیم مقایسه می‌کنیم. اگر مطابقت داشتند و خروجی آن قانون در سبد نبود، آن کالا به عنوان کالای پیشنهادی خروجی داده می‌شود.

برای قابلیت دوم، لیست ورودی کالاها را به جای مقایسه با ورودی یک قانون، با خروجی قوانین مقایسه می‌کنیم و افرادی که کالاهای ورودی قوانین را خریداری کرده‌اند نمایش می‌دهیم. اینکار به این معنی است که این اشخاص کالاهایی را خریده‌اند که مشابه با کالاهای کاربر بوده ولی آن کالاها را نخریده‌اند و به احتمال خوبی به این کالاهای جدید نیاز دارند پس گزینه‌های خوبی برای فروش این کالاها هستند.

حالا برای استفاده از این قابلیت‌ها نیاز داشتیم که یک سرویس نوشته شود. برای پیاده‌سازی این سرویس از Flask-restful استفاده شده است. برای ساخت آن ابتدا نیاز داشتیم که یک طراحی برای بخش back-end آن داشته باشیم. این طراحی به صورت زیر است:

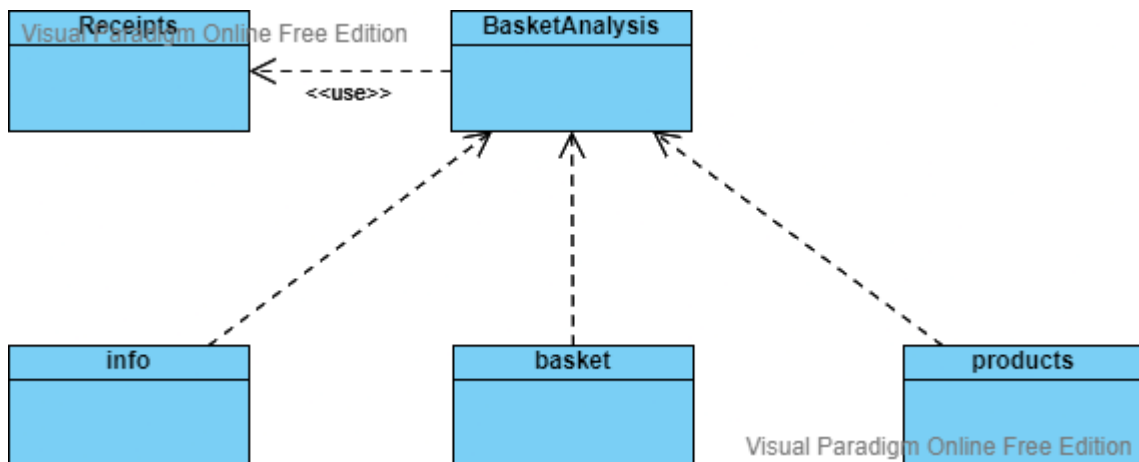

شکل 5- نمودار پکیج‌ها

در بخش بالایی این دیاگرام نمای کلی این نرم‌افزار است که نشان می‌دهد این نرم‌افزار از سه بخش اصلی دیتابیس یا پایگاه داده، بخش سرویس back-end و بخش front-end تشکیل شده است. روابط دو بخش پایگاه داده و back-end به صورت بخش پایینی این عکس است. پس از طراحی و پیاده‌سازی این بخش‌ها و متصل کردن این سرویس به دیتابیس (db_model)، نیاز داشتیم خطاهایی که در الگوریتم وجود دارد در سیستم نمایش داده شود. اینکار توسط فایل error انجام گرفت که خطاهای مرتبط در آن تعریف می‌شود و در جای مناسب نمایش داده می‌شود. مثالی از این خطاها می‌تواند خروجی نداشتن یکی از قابلیت‌ها باشد. از آنجایی که ما قوانینی که معیارهای خوبی را دارا هستند نگه داشتیم، لزوماً با انتخاب هر مجموعه‌ای از کالاها خروجی نداریم. پس نیاز به پیام مناسب از طرف سرور بود.

برای داشتن دید دقیق‌تر به طراحی شی‌گرای این نرم‌افزار در سمت سرور می‌توانیم از

دیگرام زیر استفاده کنیم که نشان‌دهنده طراحی آن است.

شکل 6-نمودار طراحی شی‌گرا

پس از پیاده‌سازی بخش back-end ما قسمت front-end را برای نمایش آنچه در بک‌اند انجام شده و پیاده‌سازی آن به طوری که استفاده از آن مانند یک اپلیکیشن تحت وب ساده باشد پیاده‌سازی می‌کنیم.

در این پروژه قسمت front-end را به کمک فریم‌ورک معروف جاوا اسکریپت به نام Vue.js پیاده‌سازی کردیم چرا که این فریم‌ورک دارای قابلیت‌های ویژه و مناسبی می‌باشد.

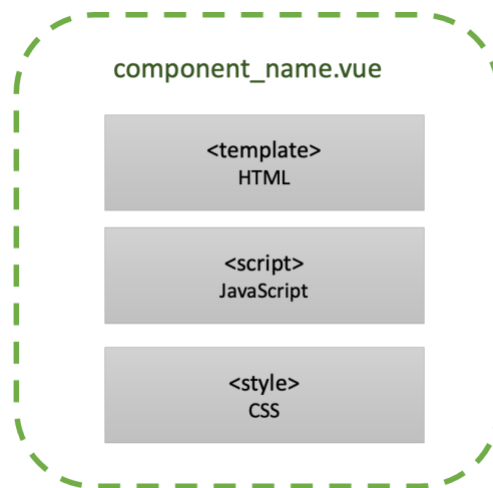
این فریم‌ورک component base است همه‌ی بخش‌ها حالت کامپوننت طراحی می‌شوند ساختار هر component در وی‌وی‌اسه بخش دارد:

1- تمپلیت: بخش یو‌ای یا همان کدهای اچ‌تی‌ام‌ال است.

2- اسکریپت: کدهای جاوا اسکریپت است.

3- استایل: که در آن کدهای CSS و استایل‌دهی هستند.

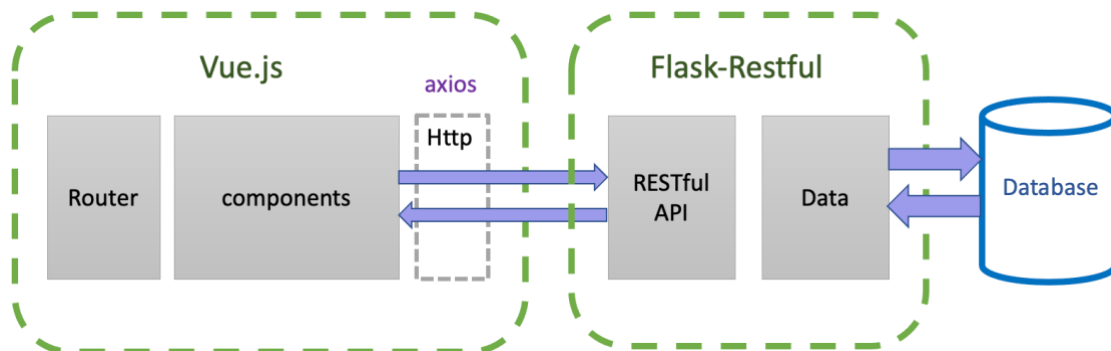

شکل 7 - بخش های مختلف ویو

در پیاده سازی این بخش ابتدا اجزای مختلف آنچه باید در سایت نمایش داده شود (بخش های مختلف سایت مانند header, footer و ..) را طراحی و پیاده سازی کردیم و سپس به کمک کتابخانه Router این قسمت ها را به هم لینک کرده و مربوط می سازیم پس از لینک کردن و مرتبط ساختن تمام بخش های front به یک دیگر به کمک کتابخانه axios آنچه در front پیاده سازی کردیم را به back وصل کرده و به هم مرتبط می سازیم.

در شکل زیر میتوان رابطه ی back-end و front-end را به خوبی مشاهده کرد .

شکل 8- نحوه ارتباط front-end و back-end

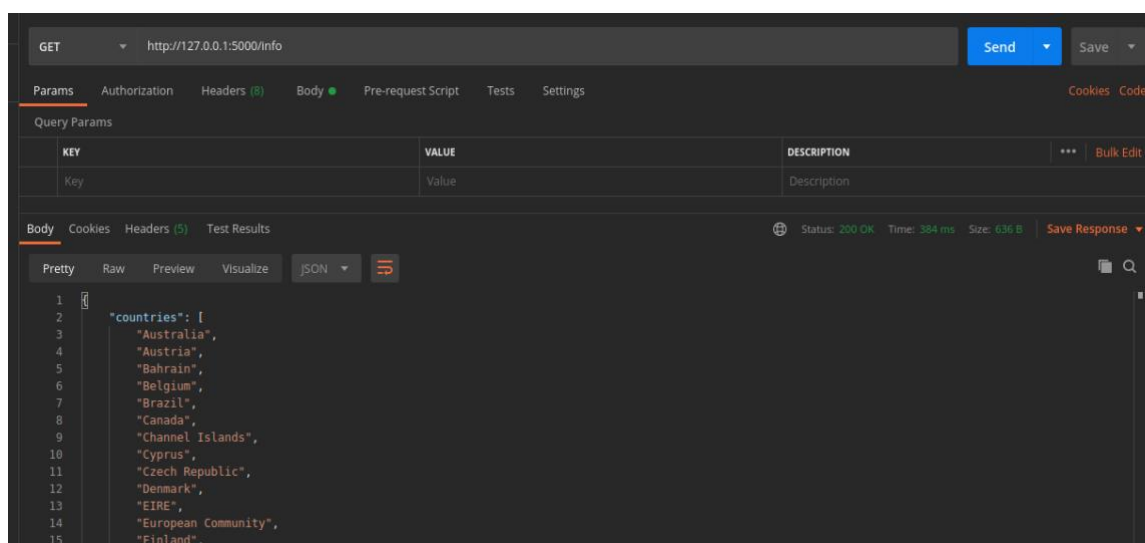
فصل 4: نتایج

1-4- مقدمه

در این پروژه ما سعی کردیم تا علاوه بر استفاده از الگوریتم‌های متفاوت، آن‌ها را در بستر یک وب اپلیکشین ساده پیاده‌سازی کنیم تا به راحتی با اتصال آن به پایگاه‌داده‌ها بتوانیم پیشنهادات محصول و مشتریان را استخراج کنیم که در ادامه این نتایج آورده شده است.

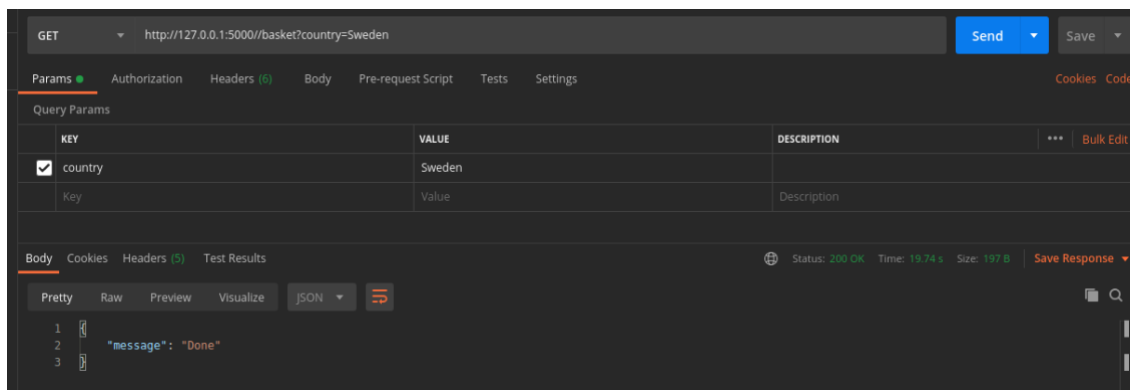
2-4- محتوا

برای نشان دادن خروجی سرویس پیاده‌شده بر روی الگوریتم‌ها، از نرم‌افزار Postman استفاده می‌کنیم. متدهای پیاده‌شده برای نشان دادن داده‌ها و فراخوانی و اجرای دو قابلیت است. در عکس زیر می‌توانیم متد چاپ همه کشورها را ببینیم.

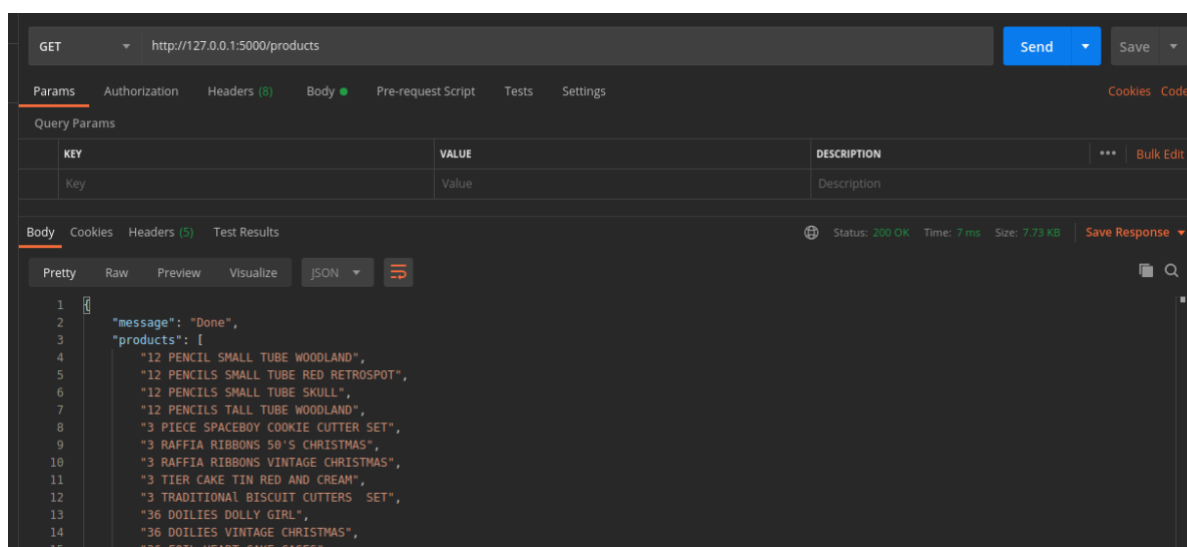
شکل 9 - لیست کشورها

پس از گرفتن کشورها، نیاز داریم کشوری را که در آن می‌خواهیم سفارش‌ها را بررسی کنیم انتخاب کنیم. برای انتخاب کشور از متد زیر استفاده می‌کنیم که در مثال پایین کشور سوئیس انتخاب شده است. در این متد علاوه بر انتخاب کشور، در سمت سرور قوانین انجمنی نیز ساخته می‌شود که در مراحل بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

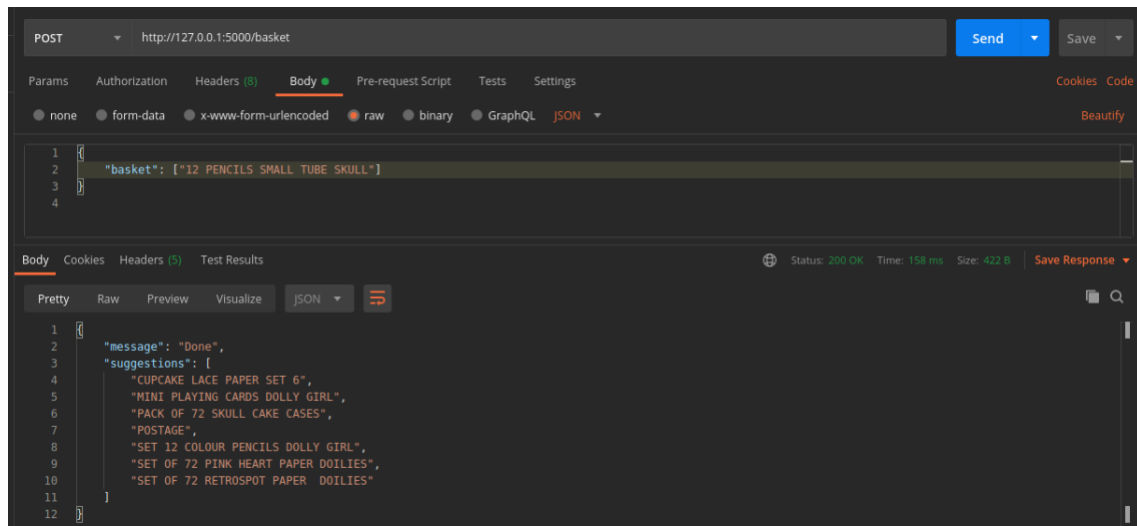
شکل 10- انتخاب کشور مورد نظر

بعد از اینکه قوانین مربوط به آن کشور ساخته شد، نیاز داریم تا کالاهای موجود در فروشگاه را مشاهده کنیم که لیستی از کالاهای مورد نظر خودمان را از بین آن‌ها انتخاب کنیم. با استفاده از متد زیر می‌توانیم لیست کالاهای فروشگاه را مشاهده کنیم.

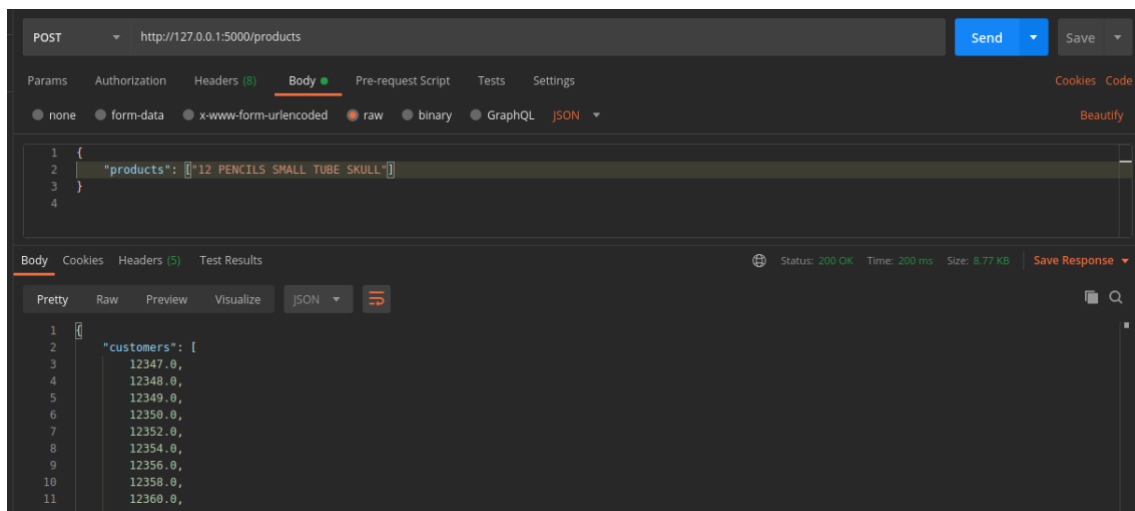
شکل 11- لیست محصولات

حال می‌توانیم چندین کالا را انتخاب کنیم و با استفاده از متد زیر از قابلیت اول استفاده کنیم. قابلیت اول به ما لیستی از کالاها را بر اساس سبد فعلیمان پیشنهاد می‌دهد. در اینجا سبدمان شامل کالای 12 PENCILS SMALL TUBE SKULL است و در پایین کالایهای پیشنهادی را می‌توانیم ببینیم.

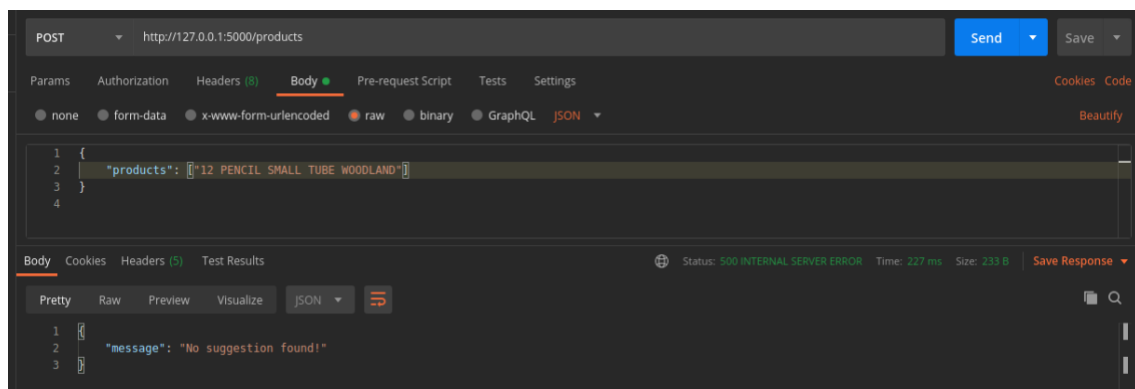
شکل 12- پیشنهاد محصول

اگر بخواهیم از قابلیت دوم استفاده کنیم می‌توانیم از متد زیر استفاده کنیم. این قابلیت این امکان را به ما می‌دهد که با انتخاب چند کالای مورد نظر، بهترین افرادی که ممکن است آن‌ها را خریداری کنند را پیدا کنیم. در مثال زیر نیز از کالای مثال قبل استفاده کردیم.

شکل 13- پیشنهاد مشتری

در این سرویس اگر ما پیشنهادی را بخواهیم ولی قانونی برای آن مجموعه از کالاها وجود نداشته باشد، خطایی بازگشردانده می‌شود مبنی بر این که پیشنهادی یافت نشد. این خطا را در تصویر زیر می‌توانیم ببینیم.

شکل 14- نمایش خطا

این نتایج فقط برای سرویس back-end بودند. اگر بخواهیم این نتایج را به صورت گرافیکی نیز نشان دهیم می‌بایست یک front-end برای آن طراحی و اجرا کنیم. خروجی این سرویس گرافیکی را در ادامه نشان می‌دهیم.

تصویر زیر نشان دهنده بخش انتخاب کشور است که بعد از انتخاب گزینه Get Rules قوانین در سرور ساخته می‌شود. اگر این امر موفقیت‌آمیز باشد در تصویر کلمه Done را مشاهده می‌کنیم.

The screenshot shows a web application titled 'Basket Analysis' from the 'School Of Engineering Science'. It has a navigation menu with 'Rules', 'Market', 'Contact', and 'About'. The main content area is titled 'Select your Country' and features a text input field containing 'Sweden'. Below the input field is a green button labeled 'Get Rules'. Underneath the button, it says 'Selected Country Is : Sweden' and 'Result : Done'. At the bottom of the page, there is a footer that reads 'All Right Reserved'.

شکل 15- صفحه گرفتن قوانین

تصویر زیر نشان‌دهنده بخش انتخاب کالا و پیشنهاد گرفتن کالا یا مشتری است. ابتدا کالاهایی که می‌خواهیم در سبدمان باشد یا به مشتری‌هایی بفروشیم را انتخاب می‌کنیم. سپس اگر بخواهیم پیشنهاد کالا بگیریم، باید بر روی گزینه Get Suggestions فشار دهیم و اگر بخواهیم مشتری از سیستم پیشنهاد بگیریم، گزینه Get Customers را برمی‌گزینیم.

Basket Analysis
School Of Engineering Science

Rules Market Contact About

Select Your Products

3 RAFFIA RIBBONS VINTAGE CHRISTMAS

Basket

12 PENCILS SMALL TUBE SKULL

Suggestions

Get Suggestions

CUPCAKE LACE PAPER SET 6
MINI PLAYING CARDS DOLLY GIRL
PACK OF 72 SKULL CAKE CASES
POSTAGE
SET 12 COLOUR PENCILS DOLLY GIRL
SET OF 72 PINK HEART PAPER DOILIES
SET OF 72 RETROSPOT PAPER DOILIES

Customers

Get Customers

12347
12348
12349
12350
12352
12354
12356
12358
12360
12361

All Right Reserved

شکل 16- صفحه پیشنهادات

دو صفحه دیگر نیز برای معرفی افراد تیم و راه‌های ارتباطی با تیم ساخته شده است که در ادامه می‌بینید.

Basket Analysis
School Of Engineering Science

Rules Market Contact About

DR. Ali Fahim
Supervisor
A.fahim@ut.ac.ir

Minoo Ahmadi
Researcher And front-end developer
minoo.ahmadi@ut.ac.ir

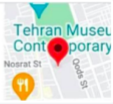
All Right Reserved

شکل 17- صفحه درباره ما

Basket Analysis
School Of Engineering Science

[Rules](#) [Market](#) [Contact](#) [About](#)

 Tehran Province, Tehran, 16 Azar St,
Faculty of Engineering, Iran

Tehran Museum
Contemporary
Noorast St
Café St

All Right Reserved

شکل 18- صفحه تماس با ما

4-3- اعتبار سنجی

از آنجایی که تعداد داده‌ها بالا است پس داده‌ها را به کشورهانشان محدود کردیم. ما برای آزمایش صحت این پروژه از دو روش استفاده کردیم. اولین روش چک کردن خروجی پیشنهادها با فاکتورهای فروشگاه بود. دومین روش چک کردن قوانین انجمنی به صورت دستی با معیارهای گفته شده در فصل 2 می‌باشد که نتیجه صحت کار را نشان می‌دهد.

فصل 5: بحث و نتیجه گیری

5-1- مقدمه

با تحلیل و پیاده‌سازی الگوریتم‌های متفاوت به این نتیجه رسیدیم که الگوریتم Apriori در مقایسه با الگوریتم FP-Growth سرعت کمتر و حافظه اشغالی بیشتری دارد علت این موضوع به دلیل تفاوت در تولید یا عدم تولید کاندیداها و هم چنین تفاوت محاسبه فراوانی الگوهای تکرار شونده و تعداد دفعات پیمایش داده‌ها است. این نرم‌افزار نمونه مشابهی در ایران ندارد و می‌تواند به صاحبان کسب‌وکار در بازاریابی و فروش محصولات کمک نماید.

این الگوریتم‌ها بر روی داده‌های گرفته شده از دانشگاه UCI اجرا شده و نتایج قابل قبولی داده است. هم‌اکنون رضایت یکی از شرکت‌های ایرانی را نیز برای اخذ داده‌های آن‌ها و اجرای نرم‌افزار بر روی آن‌ها جلب کرده‌ایم که بزودی اجرا خواهد شد.

5-2- محتوا

5-2-1- جمع‌بندی

با توجه به آنکه در پیاده‌سازی وب اپلیکیشن دو راه برای خواندن داده‌ها انجام گرفته شده است، با آزمایش هر دو روش بر روی داده‌های مختلف این نتیجه حاصل شد که روش خوانش داده از پایگاه داده سریع‌تر از خوانش داده از فایل csv است.

همچنین در پروژه‌ی خود برای بالا بردن سرعت اجرا از الگوریتم FP-Growth به جای الگوریتم اپریوری استفاده کردیم که در تصویر زیر نتیجه‌ی مقایسه‌ی دو الگوریتم با داده‌های

یکسان در ۱۰۰ بار اجرا مشاهده می‌شود.

```
%timeit -n 100 -r 10 apriori(onehot_df, min_support=0.2)
100 loops, best of 10: 109 ms per loop

%timeit -n 100 -r 10 fpgrowth(onehot_df, min_support=0.2)
100 loops, best of 10: 30.7 ms per loop
```

شکل 19- مقایسه الگوریتم‌های پروژه

با کمک از این نرم‌افزار شرکت‌های هدف می‌توانند فروش خود را بهبود ببخشند. همچنین می‌توانند در انبار خود کالاها را به صورت بهینه ذخیره کنند و کالاهایی که مشتریان ممکن است در آینده به آن‌ها نیاز داشته باشند را تهیه کنند.

2-2-5- نوآوری

بر خلاف پروژه‌ها و پژوهش‌های انجام گرفته تا به امروز که اکثراً تنها با استفاده از یک الگوریتم frequent pattern mining را انجام می‌دادند ما این کار را با به کارگیری چندین الگوریتم متفاوت انجام دادیم تا نتایج حاصل از آن‌ها را باهم مقایسه کنیم. در محاسبه قوانین انجمنی در پروژه جهت بالا بردن دقت نتایج نهایی کار، قوانین را بر اساس معیارهای گفته شده در فصل ۲ هرس نمودیم. در آخر لازم به ذکر است که با توجه به سخت بودن استفاده از الگوریتم‌ها برای شرکت‌ها ما تلاش کردیم تا برای اولین بار در ایران بستری را فراهم سازیم تا شرکت‌ها با کمک وب اپلیکیشن به راحتی بتوانند با چند کلیک ساده نتایج را استخراج کنند، در واقع با پیاده سازی الگوریتم‌های پیچیده در بستری که استفاده آن برای کاربران بسیار آسان است، دسترسی شرکت‌ها را به این نتایج و پیشنهادات ممکن ساختیم.

2-2-5- پیشنهادها

پیشنهاد می‌شود این پروژه در شرکت‌های داخلی پیاده‌سازی شود و نتایج آن (که شامل درصد بهبودی هزینه‌های جاری شرکت، افزایش فروش و ...) به صورت کمی منتشر شود.

همینطور اینکار باعث می‌شود که پارامترهای ما هم دقیق‌تر تنظیم شوند.

4-2-5- محدودیتها

بدلیل کاهش هزینه از داده‌های خارجی موجود در اینترنت استفاده کردیم. همچنین این نرم‌افزار نیاز به راه اندازی بر روی یک سرور قوی است ولی ما بر روی سیستم‌های خانگی آن را تست کردیم.

فصل 6: مراجع

مراجع

- [1] Zhan, Foxiao & Zhu, Xiaolan & Zhang, Lei & Wang, Xuexi & Wang, Lu & Liu, Chaoyi. (2019). Summary of Association Rules. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 252. 032219. 10.1088/1755-1315/252/3/032219.
- [2] Mohammed J. Zaki, Wagner Meira, Jr., Data Mining and Machine Learning: Fundamental Concepts and Algorithms, 2nd Edition, Cambridge University Press, March 2020. ISBN: 978-1108473989.
- [3] Grinberg M. Flask web development: developing web applications with python. " O'Reilly Media, Inc." 2018.
- [4] Pšenák, Peter & Tibensky, Matus. (2020). The usage of Vue JS framework for web application creation. Mesterséges intelligencia. 2. 61-72. 10.35406/MI.2020.2.61.
- [5] Hwang, Y. H. (2019). Hands-on data science for marketing: Improve your marketing strategies with machine learning using Python and R.
- [6] Ghorbani Kh., Khalili Ali, Alavipanah S.K., Nakhaeizadeh Gh.R., “ Comparative study of the meteorological drought indices (SPI and SIAP) using data mining method (Case study of Kermanshah Province)”, Journal of water and soil (Agricultural science and technology), Aug-Sep 2010, vol. 24, number3, p. 417-426.
- [7] Raorane, A.A, Kulkarni R.V., and Jitkar B.D. (2012). Association Rule – extracting Knowledge Using Market Basket Analysis. Research Journal of Recent Sciences, 01(2): 19-27.
- [8] Annie M.C., Loraine Ch. and Ashok Kumar D. (2012). Market Basket Analysis for a Supermarket based on Frequent Itemset Mining. International Journal of Computer Science, 9(3): 257-264.

- [9] Bottcher, M. Spott, M. Nauck, D., and Kruse, R. (2009). Mining changing customer segments in dynamic markets. *Expert Systems with Applications*, 36: 155–164.
- [10] Gupta, A. K., and Gupta, Ch. (2010). Analyzing Customer Behavior Using Data Mininghnikuse: Optimizing relationships with customer. *Management Insight*, VI (1): 92-98.
- [11] Miguéis, V.L., Poel, Dirk Van den, Camanho, A.S., and Cunha, Joo Falco e (2012). Modeling partial customer churn: On the value of first product-category purchase sequences. *Expert Systems with Applications*, 39: 11250–11256.
- [12] Ngai, E.W.T., Xiu, Li and Chau, D.C.K. (2009). Application of data mining techniques in customer relationship management: A literature review and classification. *Expert Systems with Applications*, 36: 2592–2602.
- [13] Ramageri, Bharati M., and Desai, B.L. (2013). Role of data mining in retail sector. *International Journal on Computer Science and Engineering (IJCSE)*, 5(01): 47-50.
- [14] غفاری آشتیانی، پیمان و داودی، معصومه، 1395، بررسی و تحلیل سبد بازار و چیدمان محصولات فروشگاه‌های زنجیره‌ای، <https://civilica.com/doc/916325>
- [15] تاریخ، محمدجعفر و شریفیان، کبری (۱۳۸۹). کاربرد داده‌کاوی در بهبود مدیریت ارتباط با مشتری. فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت صنعتی، ۶(۱۷): ۱۵۳-۱۸۱.
- [16] فشارکی، مهدی؛ شیرازی، حسین و بخشی، اکرم (۱۳۸۹). استخراج دانش از پایگاه داده نرم‌افزارهای مدیریت اطلاعات و مستندات با تکنیک‌های داده‌کاوی. فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۶(۲): ۲۵۹-۲۸۳.
- [17] دیوسالار، علی و بهبود، وحید (1385). مدیریت بر اطلاعات مشتری در مدیریت زنجیره تأمین با استفاده از رویکرد داده کاوی. فصلنامه اطلاع رسانی، آموزشی و پژوهشی مدیریت فردا، ۴(۱۴ و ۱۳): ۶۷-۷۳.
- [18] تقوی‌فرد، محمدتقی و خواجهوند، سمانه (۱۳۹۲). بخش‌بندی خوشه‌ای مشتریان بانک (مورد مطالعه: بانک صادرات ایران). دو فصلنامه علمی-پژوهشی کاوش‌های مدیریت بازرگانی، ۵(۹): ۳۹-۶۴.

Abstract:

In this project, the goal is to launch a software to optimize and improve the sales process of companies. In this system, using data mining algorithms and creating rules based on company invoices, we tried to give practical and accurate suggestions to business owners so that they can use these suggestions to make their marketing more accurate and efficient. These suggestions consist of two parts. The first type of offer is based on the customer's current shopping cart, which gives the goods related to the cart to the employer so that the employer can increase the probability of selling them by offering those goods. The second type of offer in the system is based on previous purchases of customers, which offers the employer, based on the goods of his choice, potential customers who want those goods. It should be noted that due to the difficulty of using algorithms for companies, we tried to provide a platform for the first time in Iran so that companies can easily extract results with the help of a software with a few simple clicks, in fact by implementing Sophisticated algorithms in a platform that is very easy for users to use, we made it possible for companies to access these results and suggestions.

Flask restful tool has been used to build this software for back-end development. The Vue-JS tool is also used for front-end development. The whole system data is stored in a database with Postgresql management system. At the core of this system, Apriori and FP-Growth algorithms are used, which have their positive and negative points in the report.

Keywords:

Data Mining, Association Rules, Frequent Pattern mining, Basket Analysis

University of Tehran

College of
Engineering

Faculty of
Engineering Science

Frequent Pattern Mining

A thesis submitted to department

In partial fulfillment of the requirements for

The degree of Bachelor in

Engineering Science

By:

Minoos Ahmadi

Supervisor:

Dr. Ali Fahim

Advisor:

Dr. Ali Fahim